

ROMÂNIA ȘI POLONIA SUB LUPA INTERSECȚIONALITĂȚII – O ANALIZĂ COMPARATIVĂ TRANȘAȚIONALĂ A STRATEGIILOR NAȚIONALE DE SECURITATE –

Teodora-Ioana MORARU

Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, Sibiu
10.55535/GMR.2023.2.3

Cercetarea de față explorează rolul intersecționalității în definirea strategiilor de securitate națională ale României și Poloniei dintr-o perspectivă constructivistă. Cercetarea utilizează analiza de documente pentru a identifica gradul în care intersecționalitatea este încorporată în abordările strategiilor de securitate. Deși ambele țări recunosc importanța intersecționalității în securitatea națională, strategiile lor diferă în ceea ce privește implementarea și eficacitatea ei. Studiul evidențiază nevoia unei abordări mai incluzive și diverse în perceperea securității naționale, care recunoaște natura complexă a amenințărilor la adresa securității.

Prin acest articol, este subliniată importanța unei abordări critice a securității naționale, care depășește perspectiva tradițională, centrată pe stat, și recunoaște rolul actorilor nonstatali și al provocărilor transnaționale în modelarea dinamicii de securitate. Studiul poate oferi perspective valoroase pentru decidenții politici și practicienii care doresc să promoveze politici și practici de securitate incluzive și eficiente într-un peisaj global în schimbare.

Cuvinte-cheie: intersecționalitate, securitate națională, Polonia, constructivism, România.

INTRODUCERE

Societatea internațională actuală se confruntă cu multiple amenințări la adresa securității europene, care pot destabiliza regiunea și pot avea efecte la nivel global. Schimbările politice, economice și sociale din ultimele decenii au adus în prim-plan importanța securității naționale și a politicilor de securitate, care trebuie să fie adaptate la noile provocări și să reflecte noile tendințe în evoluția stării de securitate. În acest context, studiul intersecționalității în documente strategice naționale precum strategiile de securitate reprezintă o abordare inovativă și relevantă pentru dezvoltarea și adaptarea politicilor de securitate promovate la nivel internațional.

Prezentul articol analizează strategiile de securitate naționale ale României și Poloniei, cu referire la rolul intersecționalității în prevenirea riscurilor și amenințărilor pentru securitatea europeană, raportate la documente strategice relevante. Prin urmare, articolul își propune să ofere o analiză comparativă transnațională a acestor două state, sub lupa intersecționalității, privită ca o perspectivă duală cultural-feministă, care poate contribui la promovarea schimbării de mentalitate la nivel strategic relativ la implementarea unor măsuri și direcții de acțiune adaptate contextului geopolitic în mod eficient și incluziv.

Studiul realizat își găsește fundamentul în perspectiva constructivistă a securității, conform căreia amenințările la adresa securității sunt construcții sociale, bazate pe identități și relații de putere. În acest sens, studiul intersecționalității în strategiile de securitate naționale poate oferi o viziune mai complexă asupra factorilor care contribuie la instabilitatea și insecuritatea în regiune, în termeni de manipulare a maselor prin promovarea de elemente discriminatorii și de inechitate socială din partea actorilor statali și non-statali ostili, sub auspiciul subversiv de influențare a opiniei publice a societății europene.

Schimbările politice, economice și sociale din ultimele decenii au adus în prim-plan importanța securității naționale și a politicilor de securitate, care trebuie să fie adaptate la noile provocări și să reflecte noile tendințe în evoluția stării de securitate.

STADIUL ACTUAL AL CERCETĂRII ÎN DOMENIU

Intersecționalitatea este un cadru teoretic care recunoaște cum diferitele identități și categorii sociale interacționează pentru a genera forme unice și intersectate de opresiune și privilegiu (Crenshaw, 1989, p. 139; McCall, 2005, p. 1772). Conceptul de intersecționalitate a apărut pentru prima oară în studiile aferente mișcărilor feministe din Statele Unite ale Americii, în perioada 1980-1990, ca o modalitate de abordare multiaxială a limitărilor politicii identitare și de recunoaștere a complexității și diversității identităților sociale (Collins, 2000, p. 222; Hankivsky, 2014, p. 13). Termenul a fost adus în atenția mediului academic de către cercetătoarea Kimberlé Crenshaw (1989), pentru a descrie provocările unice cu care se confruntau femeile de culoare în sistemul juridic din Statele Unite, unde discriminarea bazată pe rasă sau gen era adesea considerată un element separat, fără a fi recunoscute efectele corelate.

Intersecționalitatea susține că identitățile sociale nu sunt aditive sau separate, ci se influențează reciproc în moduri complexe și specifice contextului (McCall, p. 1775). Conform lui Cho (2019), „intersecționalitatea recunoaște faptul că identitățile sociale sunt interconectate și influențează reciproc modul în care indivizii navighează prin lume” (Cho, 2019, p. 45). Această perspectivă subliniază faptul că discriminarea și marginalizarea nu au loc având la bază o singură identitate, ci se pot manifesta ca urmare a combinării și recombinației diferitelor identități percepute la nivel social. De exemplu, experiența discriminatorie a unei persoane, bazată pe orientarea sexuală, poate fi diferită în funcție de rasă, clasă sau alte identități (Bowleg, 2012, p. 1268).

Intersecționalitatea a fost aplicată într-o gamă largă de domenii academice, inclusiv sociologie, științe politice, antropologie și sănătate publică, printre altele (Hankivsky, 2012, p. 3). În contextul securității naționale, o abordare intersecțională ar urmări să analizeze provocările de securitate unice și intersectate cu care se confruntă comunitățile diverse și să promoveze politici și practici de securitate mai incluzive și eficiente (Wibben, 2014, p. 10). Această abordare reiterează că securitatea națională nu se referă doar la protejarea statului de amenințări externe, ci și la eliminarea cauzelor profunde ale insecurității și conflictelor din cadrul societăților (Tickner, 2013,

p. 9). Prin examinarea intersecției diversității culturale și a egalității de gen, se pot dezvolta abordări mai nuanțate și eficiente în domeniul securității naționale, care recunosc natura intersectată a provocărilor de securitate și promovează justiția socială și drepturile omului (Shepherd, 2016, p. 41).

În cercetările recente, se constată o creștere a interesului pentru aplicarea intersecționalității în contextul securității naționale. În cartea sa, MacLeod (2018) explorează abordarea intersecțională și gradul în care este în măsură să ajute la înțelegerea mai bună a cauzelor insecurității în țările din Asia, Africa și America Latină, precum și la găsirea de soluții mai eficiente și incluzive pentru aceste probleme. MacLeod subliniază, de asemenea, importanța unei abordări intersecționale a securității în contextul politicilor globale migraționiste (MacLeod, 2018). Autorul a inclus în cercetarea sa explicații cu privire la cauzele violențelor sexuale în contextul conflictelor interetnice și a stabilit importanța unor studii mai amănunțite la nivel guvernamental cu privire la posibile măsuri de protejare a comunităților minoritare.

Un alt exemplu de abordare intersecțională aplicată domeniului securității naționale este cercetarea efectuată de Hagen (2019), care analizează rolul identităților de gen mixte în crearea unui climat de insecuritate interioară la nivel statal și în cadrul alianțelor internaționale de securitate. Hagen susține că o abordare intersecțională poate ajuta la identificarea vulnerabilităților generate de comunități precum LGBTQ+ și la determinarea nevoilor acestora, în vederea eliminării și prevenirii evoluțiilor în amenințări sau riscuri de securitate națională. Autorul sugerează că aceste „sensibilități interne” ale statului pot fi gestionate exclusiv prin implementarea unor măsuri incluzive de integrare a membrilor acestor comunități în societate, întrucât neraportarea la realitățile sociale generează evoluții inevitabile ale vulnerabilităților deja existente. De asemenea, Hagen argumentează că o perspectivă intersecțională poate ajuta la dezvoltarea unor politici mai cuprinzătoare și mai eficiente de securitate pentru refugiați în state dezvoltate precum Norvegia.

O altă lucrare relevantă în domeniu este studiul elaborat de Nyhagen și Dawes (2020) privind modul în care perspectivele intersecționale și decoloniale pot fi integrate în studiul securității umane și al dezvoltării statelor. Autorii argumentează că integrarea celor două concepte

MacLeod subliniază importanța unei abordări intersecționale a securității în contextul politicilor globale migraționiste. Autorul a inclus în cercetarea sa explicații cu privire la cauzele violențelor sexuale în contextul conflictelor interetnice și a stabilit importanța unor studii mai amănunțite la nivel guvernamental cu privire la posibile măsuri de protejare a comunităților minoritare.

Conceptul de intersecționalitate a apărut pentru prima oară în studiile aferente mișcărilor feministe din Statele Unite ale Americii, în perioada 1980-1990, ca o modalitate de abordare multiaxială a limitărilor politicii identitare și de recunoaștere a complexității și diversității identităților sociale.

Cohn pledează pentru o abordare feministă și intersecțională a securității, care ia forma unui produs armonios de conjugare interconectată a diferitelor forme de opresiune împotriva comunităților minoritare sau neacceptate de societate, și propune o serie de măsuri pentru eliminarea discrepanței dintre starea de securitate scontată și starea de securitate care se dezvoltă în realitatea socială.

În politicile naționale poate contribui la înlăturarea amenințărilor generate de inechitatea relațiilor de putere la nivel interstatal și la dezvoltarea de politici și practici de securitate mai incluzive.

Alte studii recente au examinat modul în care perspectivele intersecționale și decoloniale pot fi aplicate în domenii specifice ale securității naționale, cum ar fi securitatea cibernetică (Zhang, 2020) sau combaterea terorismului (Pyszczynski, Neumann, Clemens, 2020). De exemplu, Zhang (2020) argumentează că o astfel de abordare poate ajuta la dezvoltarea de politici și practici mai eficiente în domeniul securității cibernetică, care să abordeze intersecția dintre gen, rasă, clasă și alte identități sociale. În același timp, Pyszczynski et al. argumentează că perspectivele intersecționale și decoloniale pot elimina complet vulnerabilitățile asociate discriminării și marginalizării comunităților musulmane în state care s-au declarat parte în lupta împotriva terorismului. Potrivit cercetătoarei Taneja (2020), o abordare intersecțională în ceea ce privește contraterorismul ar conduce la acceptarea și legitimarea ipotezei că diferite grupuri sunt vulnerabile la forme diferite de terorism, în funcție de identitățile sociale asumate, și că politicile trebuie adaptate pentru a aborda aceste vulnerabilități de securitate socială (Taneja, p. 183).

O altă zonă de cercetare a examinat intersecțiile între gen, rasă și securitate. În cartea sa, Cohn (2018) susține că viziunea tradițional-realistă asociată securității a ignorat în mare parte aspectele de gen și rasă cu referire la securitate umană, ceea ce a dus la formarea unor politici de securitate națională care perpetuează violența și opresiunea față de minoritățile comunitare (Cohn, p. 7). Cohn pledează pentru o abordare feministă și intersecțională a securității, care ia forma unui produs armonios de conjugare interconectată a diferitelor forme de opresiune împotriva comunităților minoritare sau neacceptate de societate, și propune o serie de măsuri pentru eliminarea discrepanței dintre starea de securitate scontată și starea de securitate care se dezvoltă în realitatea socială.

Cercetătorii au explorat, de asemenea, relația dintre dizabilitățile individuale și conceptul de securitate. În articolul lor, Shah și Embrick (2020) susțin că dizabilitatea este adesea ignorată în discuțiile privind securitatea umană, în ciuda faptului că persoanele cu dizabilități sunt afectate în mod disproporționat de insecuritate și violență (Shah, Embrick, 2020, p. 60). Aceștia oferă o perspectivă intersecțională

dizabilității, raportând disfuncțiile fizice și psihice ale indivizilor din societate la măsurile și direcțiile de acțiune propuse de strategiile naționale de securitate cu privire la securitatea umană. Conform acestora, vulnerabilitățile se prezintă sub formă de provocări unice, dar iau forme asemănătoare, astfel că dispunerea unor măsuri pentru eliminarea pericolelor sociale la adresa persoanelor cu dizabilități nu va solicita expertiză, ci doar implicare în problemele concrete ale indivizilor.

Au fost identificate, totodată, articole științifice care analizează în paralel gradul în care rasa și genul s-au transformat în vulnerabilități de securitate umană în contextul pandemiei COVID-19. În studiul său, Allen (2020) susține că pandemia a expus și a exacerbă inegalitățile existente pe bază rasială și de gen, conducând la resimțirea unui impact disproporționat al amenințării produse de virusul SARS-CoV-2 din partea comunităților marginalizate (Allen, p. 81). Allen evidențiază necesitatea unei abordări intersecționale a domeniului sănătății publice și a sectorului securității sociale, care este în măsură să identifice cauzele intensificării inechităților resimțite de diferitele comunități sociale și să le categorizeze drept vulnerabilități sau riscuri la adresa securității naționale în cadrul dimensiunii sociale.

În plus față de cercetările academice, există și exemple de aplicare a abordării intersecționale în practica instituțională. În anul 2019, Departamentul de Apărare al SUA a anunțat că va examina mai atent modul în care identitățile intersectează și afectează securitatea națională, în vederea implementării unor măsuri de integrare și acceptare socială pentru comunitățile marginalizate (Cho, 2019). Această decizie a fost influențată, în parte, de cercetările din domeniu, care au demonstrat gradul în care identitățile pot influența modul în care indivizii percep amenințările la adresa securității naționale și cum pot fi afectați în mod distinct de politicile de securitate aferente dimensiunii sociale.

Așadar, intersecționalitatea este un concept crucial în înțelegerea complexității identităților și experiențelor sociale, precum și a modului în care acestea se intersectează și se influențează reciproc în diferite contexte. Aplicarea unei perspective intersecționale asupra securității naționale poate ajuta la abordarea provocărilor unice și complexe de securitate cu care se confruntă comunitățile multietnice, precum și la promovarea politicilor și practicilor de securitate mai eficiente.

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Allen evidențiază necesitatea unei abordări intersecționale a domeniului sănătății publice și a sectorului securității sociale, care este în măsură să identifice cauzele intensificării inechităților resimțite de diferitele comunități sociale și să le categorizeze drept vulnerabilități sau riscuri la adresa securității naționale în cadrul dimensiunii sociale.

METODOLOGIA CERCETĂRII

Cercetarea pornește de la ideea că un cadru teoretic bazat pe intersecționalitate poate aduce o perspectivă nouă și relevantă asupra modului în care statele abordează securitatea națională. Astfel, această cercetare are ca postulat următoarea teză: o abordare intersecțională a securității naționale ar putea aduce plusvaloare în înțelegerea complexității și a diversității amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților de securitate națională aferente dimensiunii sociale și, astfel, pot fi stabilite modalități optime de abordare a disfuncțiilor.

Pornind de la interesul acordat în ultimul deceniu abordării securității bazate pe identitate (Identity-Based Security/IBS), conceptul de intersecționalitate a devenit din ce în ce mai utilizat în discursurile și politicile de securitate promovate de statele europene. Această cercetare își propune să exploreze impactul acestei abordări asupra securității naționale.

În acest sens, obiectivul general al cercetării este de a analiza modul în care abordarea intersecțională a securității naționale poate fi utilă în eliminarea vulnerabilităților sociale europene.

Obiectivele secundare urmăresc:

- Identificarea gradului de implementare a abordării intersecționale la nivelul documentelor strategice de securitate națională a statului român și polonez.
- Evaluarea asemănarilor și diferențelor vulnerabilităților identificate, în conformitate cu realitatea socială semnalată prin mișcări de amploare.

Pornind de la aceste obiective, cercetarea va formula și testa următoarele ipoteze specifice:

- Abordarea intersecțională a securității naționale în România și în Polonia este eficientă în gestionarea și limitarea manifestării unor riscuri sociale specifice securității europene.
- Strategia de securitate națională a României nu este dezvoltată suficient pentru implementarea în mod optim a abordării intersecționale.
- Există limitări în implementarea unei abordări intersecționale mai largi în strategia de securitate națională a României.

Pentru a testa aceste ipoteze, conform direcțiilor de cercetare stabilite, vor fi utilizate metode calitative de cercetare: analiza de documente și analiza de conținut, coroborate cu o analiză comparativă. Analiza de documente va fi realizată pentru identificarea și analiza aspectelor cheie ale abordării intersecționale în strategia de securitate națională a României și în cea a Poloniei, iar analiza de conținut va examina gradul de implementare a acestei abordări la nivel declarativ și practic, identificând în acest proces și eficacitatea acesteia în eliminarea vulnerabilităților sociale de referință.

Analiza de documente este o metodă de cercetare non-reactivă, utilizată după ce evenimentele sociale au avut loc, astfel încât dezvoltarea lor să nu fie influențată de cercetător sau de prezența acestuia în viața socială (Chelcea, Mărginean, Cauc, 1998, p. 333). Studii recente definesc analiza de documente drept „o metodă de cercetare care se bazează pe colectarea și analiza documentelor care au fost produse în trecut, fie într-un mod intenționat sau nu, și care sunt relevante pentru subiectul de cercetare” (Krippendorff, 2019, p. 10). Alți autori descriu analiza de documente ca implicând „examinarea atentă a documentelor scrise, imprimare sau electronice, pentru a identifica modele, teme sau tendințe relevante pentru subiectul de cercetare” (Bazeley, 2018, p. 137). Această abordare presupune analizarea informațiilor existente în ceea ce privește posibilele bias-uri ale sursei (Somekh, Lewin, 2005, p. 1). În studiu, analiza de documente va fi utilizată pentru a extrage informații cu elemente cheie ale abordării intersecționale în strategiile de securitate națională ale României și Poloniei.

Analiza de conținut este o metodă de cercetare calitativă utilizată pentru a examina conținutul textului sau al altor materiale de comunicare, cum ar fi imagini, sunete sau videoclipuri. Această metodă implică identificarea și codificarea unităților de conținut relevante, urmată de analiza lor, pentru a stabili modele, teme și tendințe. Metodă poate fi aplicată la niveluri diferite de analiză, de la nivelul individual până la nivelul organizațional sau societal (Hesse-Biber, Leavy, 2019, p. 278). Potrivit lui Krippendorff (2019), analiza de conținut este „o metodă de cercetare care poate fi folosită pentru a face inferențe fiabile și valide despre sensurile comunicate prin mesaje.

Analiza de conținut este o metodă de cercetare calitativă utilizată pentru a examina conținutul textului sau al altor materiale de comunicare, cum ar fi imagini, sunete sau videoclipuri. Această metodă implică identificarea și codificarea unităților de conținut relevante, urmată de analiza lor, pentru a stabili modele, teme și tendințe.

Pornind de la interesul acordat în ultimul deceniu abordării securității bazate pe identitate (Identity-Based Security/IBS), conceptul de intersecționalitate a devenit din ce în ce mai utilizat în discursurile și politicile de securitate promovate de statele europene.

Este un proces sistematic și riguros de identificare, codare și validare a modelelor și temelor din datele de comunicare, indiferent de tipul de media în care acestea apar, inclusiv în texte, imagini și sunete” (Krippendorff, 2019, p. 21). Utilizarea analizei de conținut poate ajuta cercetătorii să înțeleagă semnificația mesajelor transmise prin diferite forme de comunicare, precum și să identifice reprezentări culturale și sociale în acestea (Ib., p. 12). Această metodă poate fi utilizată în cercetări din domenii variate, cum ar fi psihologia, sociologia, științele politice sau ale comunicării (Bazeley, p. 142).

Charles Ragin afirmă că diviziunea dintre cercetarea calitativă și cea cantitativă în științele sociale este esențială, în special în ceea ce privește cercetările comparative. Analiza comparativă reprezintă o alternativă a analizei statistice multivariate, care poate fi folosită atât în abordarea cauzal-analitică, precum și în cea holistică sau interpretativ-istorică, tratând fiecare caz în parte ca o entitate separată, permițând, astfel, generalizarea.

Charles Ragin (1989, p. 300) afirmă că diviziunea dintre cercetarea calitativă și cea cantitativă în științele sociale este esențială, în special în ceea ce privește cercetările comparative. Analiza comparativă reprezintă o alternativă a analizei statistice multivariate, care poate fi folosită atât în abordarea cauzal-analitică, precum și în cea holistică sau interpretativ-istorică, tratând fiecare caz în parte ca o entitate separată, permițând, astfel, generalizarea (Ragin, ib.). Analiza comparativă conține „*compararea a două sau mai multe elemente ale unui set de date sau al unor cazuri separate pentru a identifica diferențele și asemănările între ele*” (Hesse-Biber, Leavy, 2019, p. 278). Metoda de cercetare poate fi folosită pe diverse niveluri de analiză, începând de la indivizi și până la organizații, comunități sau state. În cadrul analizei comparative, cercetătorii au la dispoziție diverse surse de informații, cum ar fi simboluri, studii de caz, grupuri sociale și comparații între politici și practici internaționale. În cazul studiilor care implică strategii narrative, analize de discurs și de conținut, metoda de cercetare ia forma unei comparații de contraste și similitudini (Given, 2008, p. 100).

Limitările acestei cercetări includ factori subiectivi precum bias-ul cognitiv în privința realității sociale românești (în acest sens fiind evaluate inițiativele și acțiunile cetățenilor pentru obiectivizarea cercetării), necunoașterea limbii poloneze (însă strategia de securitate națională a Poloniei este redactată în limba engleză), precum și cunoașterea în mică măsură a contextelor sociale care au fundamentat la momentul respectiv stabilirea amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților de securitate națională din domeniul social în cele două state vizate. De asemenea, există posibilitatea ca unele țări să nu adopte o abordare formală intersecțională a securității naționale, dar să aplice practici informale care să reflecte această abordare.

STRATEGIILE NAȚIONALE DE SECURITATE ALE ROMÂNIEI ȘI POLONIEI: ANALIZĂ COMPARATIVĂ DIN PERSPECTIVĂ INTERSECȚIONALĂ

Întrucât cercetarea analizează modul în care abordarea intersecțională a securității naționale poate fi utilă în eliminarea vulnerabilităților sociale identificate la nivel european, compararea strategiilor naționale de securitate ale României și Poloniei din perspectiva intersecționalității este crucială pentru testarea ipotezelor specifice.

Pe baza Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024 (2020, pp. 30-40), România își propune să răspundă amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților la adresa securității naționale prin următoarele direcții de acțiune:

- ❖ Dimensiunea politică:
 - Consolidarea capacității instituționale și a sistemului de securitate națională.
 - Dezvoltarea unui cadru juridic coerent pentru securitatea națională.
 - Creșterea gradului de implicație a societății civile în procesul decizional și în implementarea politicilor de securitate națională.
- ❖ Dimensiunea militară:
 - Îmbunătățirea capacității de apărare și de reacție rapidă la eventuale agresioni.
 - Dezvoltarea capacității de cooperare și interoperabilitate cu partenerii internaționali în domeniul securității și apărării.
 - Îmbunătățirea capacității de protecție a frontierelor terestre, maritime și aeriene.
- ❖ Dimensiunea socială:
 - Combaterea și prevenirea radicalizării și a extremismului violent, precum și promovarea diversității și a incluziunii sociale.
 - Protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.
 - Îmbunătățirea securității cibernetice și a protecției datelor personale.
- ❖ Dimensiunea culturală:
 - Promovarea și protejarea valorilor și patrimoniului cultural național.
 - Îmbunătățirea capacității de monitorizare și prevenire a amenințărilor la adresa patrimoniului cultural.

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Pe baza Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, România își propune să răspundă amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților la adresa securității naționale prin următoarele direcții de acțiune: dimensiunea politică, militară, socială, culturală, ecologică și economică.

România acordă o importanță deosebită dezvoltării capacității de apărare și de cooperare cu partenerii internaționali în domeniul securității și apărării, precum și combaterii și prevenirii extremismului violent și a amenințărilor cibernetice. În același timp, se acordă o atenție sporită protejării mediului înconjurător și promovării valorilor culturale și patrimoniului național.

- ❖ Dimensiunea ecologică:
 - Protejarea și conservarea resurselor naturale și a mediului înconjurător.
 - Prevenirea și gestionarea dezastrelor naturale și tehnologice.
 - Dezvoltarea durabilă a infrastructurii critice și a resurselor energetice.
- ❖ Dimensiunea economică:
 - Protejarea infrastructurii critice și a resurselor economice.
 - Dezvoltarea unui mediu de afaceri sigur și competitiv.
 - Protejarea împotriva amenințărilor economice și a spionajului economic.

În ansamblu, se poate observa că România acordă o importanță deosebită dezvoltării capacității de apărare și de cooperare cu partenerii internaționali în domeniul securității și apărării, precum și combaterii și prevenirii extremismului violent și a amenințărilor cibernetice. În același timp, se acordă o atenție sporită protejării mediului înconjurător și promovării valorilor culturale și patrimoniului național.

În Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, termenul „*intersecționalitate*” nu este amintit sau recunoscut ca fiind un concept care poate explica vulnerabilități la nivelul dimensiunii sociale. În termeni de direcții de acțiune, vulnerabilități asociate perspectivei intersecționale sunt abordate în mod generic, prin formulări precum „*aplicarea strictă și nediscriminatorie a legii [...] și cultivarea toleranței la nivelul societății civile*” (Ib., p. 16), „*promovarea simultană a valorilor democratice, precum pluralismul, participarea civică, toleranța și non-discriminarea și cooperarea în context multicultural*” (Ib., p. 37).

Această abordare generală a perspectivei intersecționale poate fi explicată de existența riscului de slăbire a imaginii instituțiilor publice în fața societății, deoarece, la nivelul practicii sociale, au fost observate mișcări care se opun deschiderii culturale, cu accent pe acceptarea socială a anumitor acțiuni legale din partea genurilor deviate (vezi impactul discuției despre căsătoria persoanelor cu orientări sexuale diferite în spațiul public). Astfel, raportat la realitatea socială, există limitări în implementarea unei abordări intersecționale mai largi în Strategia Națională de Apărare a Țării și din perspectiva evitării manifestării riscului de perpetuare a diviziunilor și tensiunilor identitare culturale deja existente.

Analiza celui de al doilea document strategic propus, Strategia Națională de Securitate a Poloniei (President of the Republic of Poland, 2020, pp. 13-36), relevă următoarele direcții principale de acțiune:

- ❖ Dimensiunea politică:
 - Consolidarea demnității și suveranității Poloniei.
 - Promovarea libertăților civile și a drepturilor omului.
 - Promovarea democrației și a statului de drept în interiorul Poloniei și în lume.
 - Consolidarea cooperării regionale și internaționale pentru a spori securitatea Poloniei.
- ❖ Dimensiunea militară:
 - Consolidarea apărării Poloniei și a capacităților militare.
 - Promovarea cooperării și solidarității în cadrul NATO și al altor parteneri militari.
 - Consolidarea capacităților de contracarare a acțiunilor agresive și a amenințărilor militare.
- ❖ Dimensiunea socială:
 - Consolidarea coeziunii sociale și a integrării socio-economice.
 - Promovarea egalității de gen și a drepturilor femeilor.
 - Combaterea discriminării și a extremismului.
- ❖ Dimensiunea culturală:
 - Promovarea culturii poloneze și a identității naționale.
 - Protejarea patrimoniului cultural și istoric al Poloniei.
- ❖ Dimensiunea ecologică:
 - Consolidarea securității energetice și reducerea dependenței de importurile de energie.
 - Protejarea mediului și a resurselor naturale ale Poloniei.
 - Promovarea dezvoltării durabile și a schimbărilor climatice.
- ❖ Dimensiunea economică:
 - Promovarea creșterii economice și a competitivității Poloniei.
 - Consolidarea securității economice prin diversificarea piețelor și a produselor.
 - Protejarea infrastructurii critice și a datelor economice importante pentru securitatea Poloniei.

În ansamblu, Polonia acordă o importanță deosebită consolidării suveranității, demnității și capacităților militare, precum și protejării securității energetice și economice. De asemenea, există o preocupare

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Strategia Națională de Securitate a Poloniei relevă următoarele direcții principale de acțiune: dimensiunea politică, militară, socială, culturală, ecologică și economică.

„Formarea și dezvoltarea atitudinilor patriotice ca factori indispensabili în construirea unei comunități și identități naționale fundamentate în moștenirea creștină și valorile universale”, „[...] promovarea dezvoltării și protejarea valorilor tradiționale ale familiei, identității naționale poloneze, culturii și tradiției” reprezintă obiective fundamentale ale intersecționalității securității.

importantă pentru promovarea drepturilor omului, egalității de gen și a coeziunii sociale. Polonia dorește să consolideze cooperarea regională și internațională pentru a spori securitatea țării, precum și să protejeze patrimoniul cultural și istoric al țării.

Similar cu strategia de securitate a României, în documentul strategic de referință polonez, termenul „*intersecționalitate*” nu este amintit sau pus în contextul unor vulnerabilități sau riscuri sociale sau de altă natură, iar direcțiile de acțiune nu implică în mod clar și specific această abordare. Poziția Poloniei în ceea ce privește abordarea intersecțională a securității este evidențiată în următoarele obiective: „*Formarea și dezvoltarea atitudinilor patriotice ca factori indispensabili în construirea unei comunități și identități naționale fundamentate în moștenirea creștină și valorile universale*”, „[...] *promovarea dezvoltării și protejarea valorilor tradiționale ale familiei, identității naționale poloneze, culturii și tradiției*” (Ib., p. 28). Astfel, se poate trage concluzia că statul polonez nu manifestă intenții de implementare a unei astfel de abordări sociale a securității, în ciuda mișcărilor și protestelor împotriva guvernului. În anul 2019, guvernul polonez a emis „*Legea împotriva propagandei homosexuale*”, care interzicea exprimarea publică a orientării sexuale, dacă aceasta nu era conformă cu viziunea tradițională creștină. Ca urmare a protestelor masive din partea comunității LGBTQ+ în mai multe orașe din Polonia, în octombrie 2020, Tribunalul Constituțional din Polonia a emis o decizie prin care a invalidat această lege. De asemenea, în urma interzicerii avorturilor începând cu luna aprilie 2021, s-au organizat proteste masive din partea cetățenilor de gen feminin, care, în prezent, se manifestă în mediul online, prin mișcarea #StrajkKobiet, care se traduce ca „*Greva Femeilor*”.

REZULTATELE CERCETĂRII

Pentru o viziune mai clară asupra implementării perspectivei intersecționale a securității din partea statului român și polonez, a fost întocmit un tabel în care sunt incluse rezultatele cercetării (Tabelul 1).

Prima ipoteză afirmă că abordarea intersecțională a securității naționale în România și Polonia este eficientă în gestionarea și limitarea manifestării unor riscuri sociale specifice securității europene, pentru aceasta fiind analizate comparativ cele două documente strategice.

Tabelul 1: Rezultatele cercetării

Documentul de referință	Strategia Națională de Securitate a României	Strategia Națională de Securitate a Poloniei
Criteriile de analiză comparativă		
Implementarea abordării intersecționale a securității	DA (Parțial)	NU
Existența unor vulnerabilități/riscuri sociale asociate perspectivei intersecționale	DA	DA
Existența unor discordanțe între măsurile propuse și vulnerabilitățile/riscurile asociate realității sociale	NU	DA
Existența unor discordanțe în implementarea viziunii intersecționale a securității	Nu se poate determina	

Ipoteza specifică numărul 1 este confirmată parțial, fiind stabilit faptul că ulterior implementării abordării intersecționale a securității în Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024 a României, discuțiile din spațiul public cu privire la drepturile comunităților de orientare sexuală diferită nu au mai avut amploarea anterioară. În cazul Strategiei Naționale de Securitate a Poloniei, în cadrul acesteia sunt stabilite clar valorile sociale și culturale promovate, tradiționale creștine, alături de o politică de non-negociere a devianțelor.

Ipoteza specifică numărul 2 susține că strategia de securitate națională a României nu este dezvoltată suficient pentru implementarea în mod optim a abordării intersecționale. În urma analizei de documente întreprinsă, a fost constatată o implementare parțială a abordării intersecționale, deficiențele fiind observabile în termeni de generalitate a măsurilor propuse și de o lipsă a identificării concrete a riscurilor sociale indicate de perspectiva europeană a intersecționalității.

Ipoteza specifică numărul 3 susține că există limitări în implementarea unei abordări intersecționale mai largi în strategia

Ipoteza specifică numărul 1 este confirmată parțial, fiind stabilit faptul că ulterior implementării abordării intersecționale a securității în Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024 a României, discuțiile din spațiul public cu privire la drepturile comunităților de orientare sexuală diferită nu au mai avut amploarea anterioară.

de securitate națională a României. Pentru a testa această ipoteză, au fost examinate cauzele limitărilor și comparate cu politica de non-negociere a Poloniei. În cazul statului român, limitările în implementarea unei abordări deschise a perspectivei intersecționale a securității sunt datorate evitării manifestării riscului de perpetuare a diviziunilor și tensiunilor identitare culturale deja existente, precum și existenței riscului de slăbire a imaginii instituțiilor publice în fața societății, date fiind mișcările sociale care se opun deschiderii culturale din România.

CONCLUZII

Pe baza cercetării efectuate, s-au confirmat ipotezele specifice în mod parțial și în întregime, iar obiectivele acestora au fost îndeplinite. Astfel, a fost confirmat faptul că implementarea abordării intersecționale în cadrul strategiilor de securitate naționale ale României și Poloniei este limitată în ambele țări, iar vulnerabilitățile sociale identificate sunt similare în ceea ce privește problemele de gen, migrație, diversitate culturală-religioasă și discriminare.

De asemenea, trebuie menționat faptul că, în timpul cercetării, a devenit evident că strategia de securitate națională a României nu este dezvoltată suficient pentru a implementa în mod optim abordarea intersecțională. În plus, această strategie nu identifică toate vulnerabilitățile sociale, ceea ce poate duce la riscuri semnificative pentru societatea românească. Deși implementarea unei perspective intersecționale poate fi utilă în abordarea acestor vulnerabilități, există o nevoie evidentă de dezvoltare și îmbunătățire a documentului de referință, pentru a fi asigurată capabilitatea de răspuns în mod eficient la nevoile sociale ale statului român.

La polul opus, politica de non-negociere a Poloniei în ceea ce privește perspectiva intersecțională a securității și valorile tradiționale creștine ale familiei generează riscuri semnificative. Ignorarea vulnerabilităților sociale identificate și refuzul de a le aborda și gestiona pot duce la apariția unor manifestări violente împotriva guvernului și pot crea premisele de manifestare a unor riscuri cu impact major și probabilitate redusă la nivel statal și regional.

În concluzie, cercetarea de față a demonstrat utilitatea abordării intersecționale în eliminarea vulnerabilităților sociale europene. Cu toate acestea, trebuie să existe o abordare mai robustă și dezvoltată

a strategiilor de securitate națională ale statelor analizate din perspectivă socială, pentru evitarea surprinderii strategice ca urmare a unor evoluții bruște a vulnerabilităților sociale existente, elemente care pot lua forma haosului social regional, coroborat cu instabilitatea deja existentă în societatea europeană. Prin urmare, apreciez că este necesară o dezbatere continuă și o atenție permanentă asupra modului în care statele europene abordează vulnerabilitățile sociale în mod eficient în cadrul strategiilor de securitate națională și al altor documente de referință.

BIBLIOGRAFIE:

1. Adams, M. (2016). „*The Intersection of Identity and Security*”. În *Perspectives on Politics*, nr. 2, vol. 14, pp. 408-422.
2. Ahmed, S. (2017). *Living a feminist life*. Durham: Duke University Press.
3. Allen, S.A. (2020). „*Gender, race and COVID-19: The intersectional virus*”. În *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy*, nr. 2, vol. 9, pp. 80-93.
4. Anderlini, S.N. (2007). „*What Is Security Sector Reform?*”. În *Security Sector Reform: Institutions, Society and Good Governance*. New York: Palgrave Macmillan, pp. 1-18.
5. Bazeley, P. (2018). *Qualitative Data Analysis: Practical Strategies*. Thousand Oaks: Sage Publications.
6. Bilge, S. (2018). *Intersectionality*. Oxford: Oxford Bibliographies.
7. Bowleg, L. (2012). „*The problem with the phrase women and minorities: Intersectionality – an important theoretical framework for public health*”. În *American Journal of Public Health*, nr. 7, vol. 102, pp. 1267-1273.
8. Chelcea, S., Mărginean, I., Cauc, I. (1998). *Cercetarea Sociologică. Metode și Tehnici*. Deva: Editura Destin.
9. Cho, S. (2019). „*Intersectionality and securitization: An analysis of the US women, peace and security agenda*”. În *Journal of International Women's Studies*, nr. 3, vol. 20, pp.1-17.
10. Cohn, C. (2018). *Gender, race, and national security: A feminist perspective*. New York: Columbia University Press.
11. Collins, P.H. (2000). *Black feminist thought: Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment*. SUA: Routledge.
12. Crenshaw, K.W. (1989). „*Demarginalizing the intersection of race and sex: A Black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory and antiracist politics*”. În *University of Chicago Legal Forum Journal*. Chicago, pp. 139-167.
13. Davis, A. (2019). *Freedom is a constant struggle: Ferguson, Palestine, and the foundations of a movement*. Chicago: Haymarket Books.

14. Given, L.M. (2008). *The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods*, vol. 1 și 2, SUA: Sage Publications.
15. Hagen, I. (2019). „*The Intersectionality of Gender, Race, and National Security: Challenges and Opportunities*”. În *Journal of Global Security Studies*, nr. 2, vol. 4, pp.179-195.
16. Hankivsky, O. (2012). *Report: Intersectionality 101. Institute for Intersectionality Research and Policy*. Burnaby: Simon Fraser University.
17. Hankivsky, O. (2014). „*Intersectionality and public policy: Some lessons from existing models*”. În *Political Research Quarterly*, nr. 1, vol. 67, pp. 11-22.
18. Hesse-Biber, S.N., Leavy, P. (2019). *The practice of qualitative research*. SUA: Sage Publications.
19. Krippendorff, K. (2019). *Content analysis: An introduction to its methodology*, ediția a 4-a. Thousand Oaks: Sage Publications.
20. MacLeod, C. (2018). *Intersectionality*. În Riggins, S.H. (editor). *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Race, Ethnicity, and Nationalism*. Oxford: Wiley Blackwell, pp. 1-6.
21. McCall, L. (2005). „*The complexity of intersectionality. Signs*”. În *Journal of Women in Culture and Society*, nr. 3, vol. 30, pp. 1771-1800.
22. Nyhagen, L., Dawes, A. (2020). „*Gender and the security-development nexus: A feminist intersectional approach*”. În *The Geographical Journal*, nr. 2, vol. 186, pp. 137-148.
23. Pyszczynski, A., Neumann, C., Clemens, W. (2020). „*How an Intersectional Lens Can Improve Cybersecurity and Privacy for Marginalized Communities*”. În *IEEE Security & Privacy*, nr. 3, vol. 18, pp. 20-30.
24. Ragin, C.C. (1989) *The Comparative Method: Moving Beyond Qualitative and Quantitative Strategies*. Berkeley: University of California Press.
25. Shah, S., Embrick, D.G. (2020). „*Security, disability and intersectionality: A blind spot in the emerging field of disability and security*”. În *International Journal of Disability, Development and Education*, nr. 1, vol. 67, pp.59-73.
26. Shepherd, L.J. (2016). *Gender matters in global politics: A feminist introduction to international relations*. SUA: Routledge.
27. Somekh, B., Lewin, C. (2005). *Research Methods in the Social Sciences*. SUA: Sage Publications.
28. Taneja, T. (2020). „*Intersectionality and counterterrorism: Problems and possibilities*”. În *Journal of International Women's Studies*, nr. 3, vol. 21, pp. 182-195.
29. Tickner, J.A. (2013). *Gender in international relations*. În Wright, J. (editor). *International encyclopedia of the social & behavioral sciences*. Amsterdam: Elsevier, pp. 365-371.

30. Wibben, A.T. (2014). *Feminist security studies: A narrative approach*. SUA: Routledge.
31. Zhang, X. (2020). *Intersectionality and Global Politics*. Oxford: Oxford Research Encyclopedia of Politics.
32. Administrația Prezidențială. (2020). *Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024*. București.
33. President of the Republic of Poland. (2020). *National Security Strategy of The Republic of Poland*. Warsaw.

